

Wypadki przy pracy i choroby zawodowe

Autor: Marek Gałusza

Definicja wypadku przy pracy – pracownik

- **nagle zdarzenie**
- **wywołane przyczyną zewnętrzną**
- **powodujące uraz lub śmierć**
- **nastąpiło w związku z pracą:**
 - podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych,
 - podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia,
 - w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy

Wypadki zrównane z wypadkami przy pracy w zakresie uprawnienia do świadczeń

- **w czasie podróży służbowej**
- **podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony**
- **przy wykonywaniu działań zleconych przez zakładowe związki zawodowe**

Definicja wypadku przy pracy – inna osoba wykonująca pracę na budowie

- **nagłe zdarzenie**
- **wywołane przyczyną zewnętrzną**
- **powodujące uraz lub śmierć**
- **nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:**
 - wykonywania odpłatnie pracy przez osadzonych w więzieniach lub aresztach
 - odbywania szkolenia, stażu, przygotowania zawodowego na podstawie skierowania przez urząd pracy
 - pracy na podstawie umowy: zlecenia, agencyjnej, o świadczenie usług
 - współpracy przy umowie: zlecenia, agencyjnej, o świadczenie usług
 - prowadzenia działalności pozarolniczej oraz współpracy przy niej
 - pracy na podstawie dodatkowej umowy cywilnoprawnej z pracodawcą

Rodzaje wypadków przy pracy:

Śmiertelny wypadek przy pracy

wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć w okresie nieprzekraczającym 6 miesięcy od dnia wypadku

Ciężki wypadek przy pracy

wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, takie jak: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności rozrodczej lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, całkowita lub częściowa niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe, istotne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała

Zbiorowy wypadek przy pracy

wypadek, któremu w wyniku tego samego zdarzenia uległy co najmniej dwie osoby

Postępowanie w razie wypadku przy pracy 1/4

Obowiązki pracownika w razie wypadku przy pracy

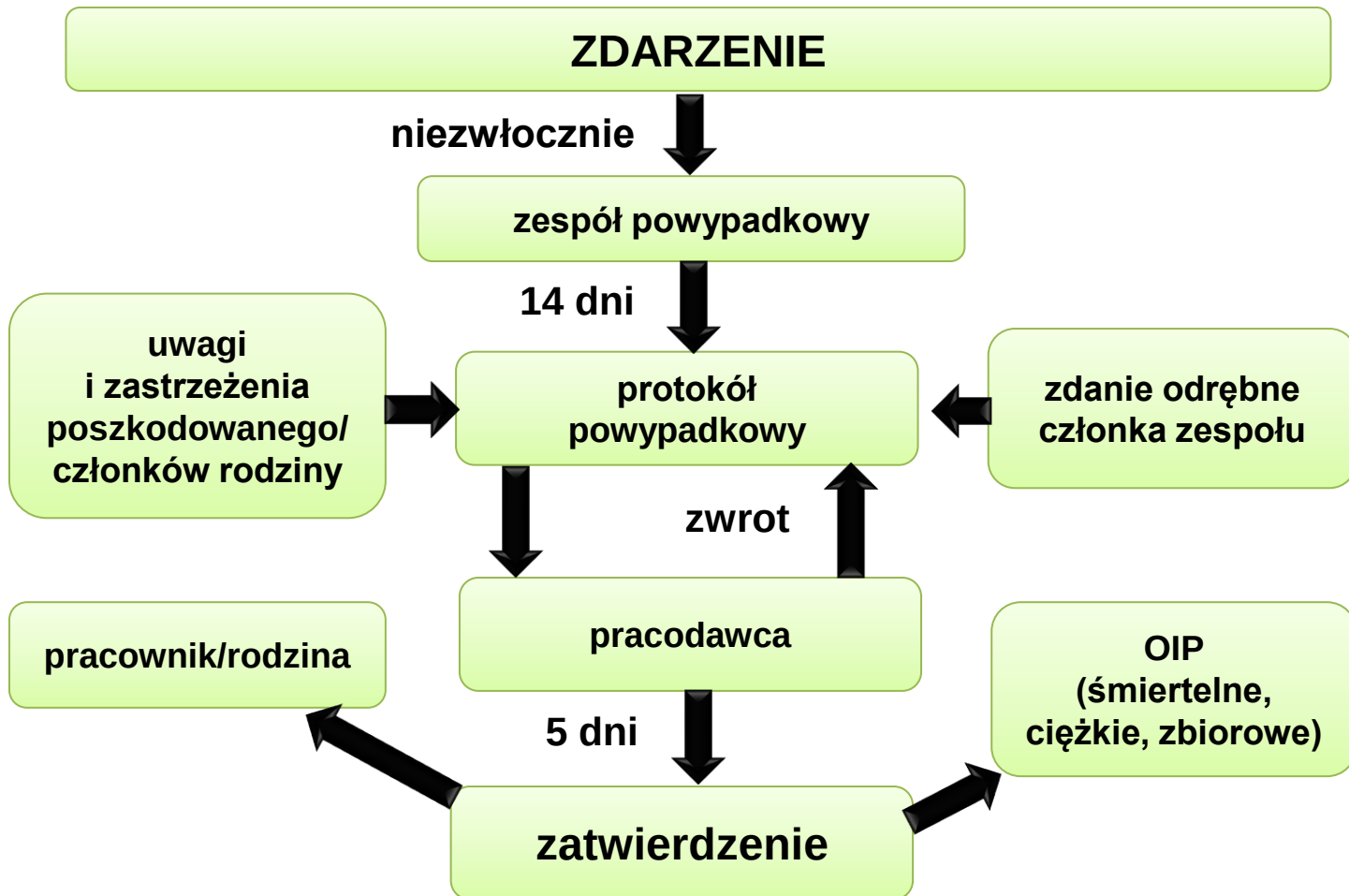

Obowiązki pracodawcy w razie wypadku przy pracy

- podjęcie odpowiednich działań eliminujących lub ograniczających zagrożenie
- zapewnienie udzielenia pierwszej pomocy osobom poszkodowanym
- niezwłoczne zawiadomienie właściwego okręgowego inspektora pracy i prokuratora o śmiertelnym, ciężkim lub zbiorowym wypadku przy pracy
- ustalenie okoliczności i przyczyn wypadku oraz sporządzenie wymaganej dokumentacji
- zastosowanie środków zapobiegających podobnym wypadkom

Postępowanie w razie wypadku przy pracy 2/4

Kolejność działań w razie wypadku przy pracy

Postępowanie w razie wypadku przy pracy 3/4

Ustalanie okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy:

- dokonanie oględzin miejsca wypadku, stanu technicznego maszyn
- zbadanie warunków wykonywania pracy i innych okoliczności, które mogły mieć wpływ na powstanie wypadku
- sporządzenie szkicu lub fotografii miejsca wypadku
- wysłuchanie wyjaśnień poszkodowanego
- zebranie informacji dotyczących wypadku od świadków wypadku
- zasięgnięcie opinii lekarza lub innych specjalistów
- zgromadzenie innych dowodów dotyczących wypadku (materiały zebrane przez organy prowadzące śledztwo, dochodzenie itp.)
- dokonanie prawnej kwalifikacji wypadku
- opiniowanie pod względem zgodności z wymaganiami higienicznymi i zdrowotnymi

Postępowanie w razie wypadku przy pracy 4/4

Obowiązki pracodawcy, na którego terenie miał miejsce wypadek przy pracy, któremu uległ nie jego pracownik:

- **zapewnienie udzielenia pierwszej pomocy osobom poszkodowanym**
- **zabezpieczenie miejsca wypadku w sposób wykluczający:**
 - dopuszczenie do miejsca wypadku osób niepowołanych,
 - uruchamianie bez koniecznej potrzeby maszyn i innych urządzeń technicznych, które w związku z wypadkiem zostały zatrzymane,
 - dokonywanie zmiany położenia maszyn i innych urządzeń technicznych, które spowodowały wypadek lub pozwalają odtworzyć jego okoliczności
- **niezwłoczne zawiadomienie o wypadku pracodawcy poszkodowanego**
- **udostępnienie miejsca wypadku i niezbędnych materiałów oraz udzielenie informacji i wszechstronnej pomocy zespołowi powypadkowemu ustalającemu okoliczności i przyczyny wypadku**

Postępowanie powypadkowe prowadzi zespół powołany przez pracodawcę poszkodowanego, w obecności przedstawiciela pracodawcy, na którego terenie miał miejsce wypadek.

Na wniosek pracodawcy poszkodowanego pracownika – pracodawca, na terenie którego miał miejsce wypadek, może ustalić okoliczności i przyczyny wypadku przy pracy.

Definicja choroby zawodowej

choroba wymieniona w wykazie chorób zawodowych

ocena warunków pracy stwierdza bezspornie lub z dużym prawdopodobieństwem, że

**choroba powstała w związku z narażeniem zawodowym
(działanie czynników szkodliwych, sposób wykonywania
pracy)**

Postępowanie w sprawie choroby zawodowej 1/3

Zgłaszanie podejrzenia choroby zawodowej

Zgłoszenia dokonują

pracodawca

lekarz

Zgłoszenia mogą dokonać

pracownik

były pracownik

lekarz dentysta

Postępowanie w sprawie choroby zawodowej 2/3

Kolejność działań w sprawie choroby zawodowej

Postępowanie w sprawie choroby zawodowej 3/3

Obowiązki pracodawcy w związku z chorobą zawodową

- niezwłoczne zgłoszenie właściwym: państwowemu inspektorowi sanitarnemu i okręgowemu inspektorowi pracy każdego przypadku podejrzenia choroby zawodowej
- ustalenie przyczyny powstania choroby zawodowej oraz charakteru i rozmiaru zagrożenia tą chorobą, działając w porozumieniu z właściwym państwowym inspektorem sanitarnym
- niezwłoczne przystąpienie do usunięcia czynników powodujących powstanie choroby zawodowej i zastosowanie innych niezbędnych środków zapobiegawczych
- zapewnienie realizacji zaleceń lekarskich
- prowadzenie rejestru zachorowań na choroby zawodowe i podejrzeń o takie choroby

Podstawy prawne

- ustawa z 26.06.1974 r. – Kodeks pracy
- ustawa z 30.10.2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych
- rozporządzenie RM z 30.06.2009 r. w sprawie chorób zawodowych
- rozporządzenie RM z 01.07.2009 r. w sprawie ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy
- rozporządzenie MRiPS z 23.01.2022 r. w sprawie trybu uznawania zdarzenia powstałego w okresie ubezpieczenia wypadkowego za wypadek przy pracy, kwalifikacji prawnej zdarzenia, wzoru karty wypadku i terminu jej sporządzenia